

Finansutskottets betänkande

1987/88: 35

om statsbudgetens utgifter för budgetåret
1988/89 (prop. 1987/88: 150 bil. 1)

FiU
1987/88: 35

I *bilaga 1 till proposition 1987/88: 100* (budgetpropositionen) har regeringen föreslagit riksdagen att

3. för budgetåret 1988/89, i avvaktan på slutliga förslag i kompletteringspropositionen och i enlighet med vad som förordats i propositionen,
 - b) beräkna Förändringar i anslagsbehållningar,
 - c) beräkna Förändringar i dispositionen av rörliga krediter,
 - d) beräkna Beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto.

I *bilaga 1 till proposition 1987/88: 150* (kompletteringspropositionen) har regeringen – efter föredragning av statsrådet Kjell-Olof Feldt – föreslagit riksdagen att

4. godkänna i propositionen framlagd beräkning av Förändringarna i anslagsbehållningarna för budgetåret 1988/89,
5. godkänna i propositionen framlagd beräkning av Förändringen i dispositioner av rörliga krediter för budgetåret 1988/89,
6. godkänna i propositionen framlagd beräkning av Beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto för budgetåret 1988/89.

I kompletteringspropositionen framhålls att det får ankomma på riksdagens finansutskott att göra justeringar för sådana förändringar som inte kunnat beaktas i propositionen.

Utskottet

De samlade statsutgifterna ett visst budgetår utgör summan av

- alla utgiftsanslag fördelade på 17 huvudtitlar,
- förändringar i behållningar på reservationsanslag,
- förändringar i utnyttjande av rörliga krediter,
- beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto.

I det följande kommenterar utskottet beräkningarna av dessa budgetposter i statsbudgeten för budgetåret 1988/89.

Statsbudgetens utgiftsanslag

I *budgetpropositionen* beräknades medelsbehovet på statsbudgetens ca 750 utgiftsanslag under budgetåret 1988/89 till 346,3 miljarder kronor.

Regeringen och riksdagens förvaltningsstyrelse har därefter i 20 *särpropositioner* resp. 1 *förslag* lagt fram förslag för riksdagen som sammantagna minskat anslagsbehovet med netto 1,0 miljarder kronor. Det minskade medelsbehovet är främst en följd av att regeringen föreslagit att finansieringen av Vattenfalls kraftverksinvesteringar och lånedelen i studiemedelsystemet skall lyftas ur statsbudgeten. Som en följd härav har anslagsbehovet på dessa båda anslag minskat med 4,8 miljarder kronor. Mer betydande anslagstillskott har föreslagits bl. a. på det trafikpolitiska området, vilket medfört att anslagen på kommunikationsdepartementets huvudtitel räknats upp med 2,5 miljarder kronor.

Slutligen har regeringen i *kompletteringspropositionen* dels föreslagit att anslaget till statsskuldräntor minskas med 1,0 miljarder kronor, dels förordat att vissa andra anslag höjs med 1,2 miljarder kronor. Till följd härav ökar alltså nettobelastningen på statsbudgeten med 0,2 miljarder kronor. De i detta sammanhang föreslagna anslagshöjningarna avser bl. a. särskild höjning av basbeloppet och medel för u-båtsskydd.

Med de jämkningar som tillkommit under våren 1988 uppgår därmed regeringens inkl. riksgäldsfullmäktiges och riksdagens förvaltningsstyrelses förslag till medelsberäkning för budgetåret 1988/89 till sammanlagt 345,5 miljarder kronor, vilket är 0,8 miljarder kronor mindre än motsvarande belopp i budgetpropositionen.

Utskottet har i efterföljande tabell ställt samman regeringens förslag till medelsberäkning med de ändringar som riksdagen beslutat att göra i dessa förslag. En mer detaljerad redovisning av anslagsförändringarna lämnas i en *bilaga* till betänkandet.

Tabell. Sammanställning av riksdagens beslut med anledning av regeringens förslag för budgetåret 1988/89

1 000-tal kr.

	Av regeringen föreslaget belopp	Av riksdagen beslutat belopp	Förändring Ökning (+) Minskning (-)
<i>Utgiftsanslag:</i>			
Kungl. hov- och slottsstaterna	39 557	39 557	0
Justitiedepartementet	11 158 298	11 163 298	+ 5 000
Utrikesdepartementet	12 148 074	12 148 074	0
Försvarsdepartementet	29 941 600	29 943 900	+ 2 300
Socialdepartementet	96 465 238	96 465 238	0
Kommunikationsdepartementet	14 057 097	14 027 097	- 30 000
Finansdepartementet	23 903 628	23 903 628	0
Utbildningsdepartementet	46 138 067	46 213 557	+ 75 490
Jordbruksdepartementet	5 847 960	5 847 960	0
Arbetsmarknadsdepartementet	24 353 774	24 353 774	0
Bostadsdepartementet	18 724 798	18 744 798	+ 20 000
Industridepartementet	4 207 015	4 209 015	+ 2 000
Civildepartementet	2 990 601	2 990 601	0
Miljö- och energidepartementet	1 930 805	1 931 805	+ 1 000
Riksdagen och dess myndigheter	583 716	583 221	- 495
Räntor på statsskulden, m. m.	53 000 000	54 000 000	+ 1 000 000
Oförutsedda utgifter	1 000	1 000	0
Summa utgiftsanslag	345 491 228	346 566 523	+ 1 075 295

Av bilagan framgår att *riksdagen beslutat ändra* medelstilldelningen på *sammanlagt 23 anslag*. Av dessa förändringar har 5 inneburit att medel förts över från ett anslag till ett annat under samma huvudtitel. Dessutom har riksdagen beslutat att i 15 fall höja anslag med sammanlagt 105,8 milj. kr. och i 2 fall minska anslag med 30,5 milj. kr. Därtill kommer att utgifterna för statsskuldräntor har räknats upp med 1,0 miljarder kronor i förhållande till den justering som är gjord i kompletteringspropositionen.

De vidtagna ändringarna har inneburit att statsutgifterna exkl. statsskuldräntor har höjts med 75,5 milj. kr. på riksdagens initiativ.

De förändringar som gjorts i utgiftsanslagen för budgetåret 1988/89 sedan budgetpropositionen lades fram kan sammanfattas på följande sätt (milj. kr.).

Utgiftsanslag enligt budgetpropositionen	346 308
Förslag lämnade i särpropositioner m. m.	– 975
Förslag lämnade i kompletteringspropositionen:	
ändrad beräkning av statsskuldräntor	– 1 000
övrigt	+ 1 158
Av riksdagen beslutade ändringar:	
statsskuldräntor	+ 1 000
övriga anslag (se specifikation)	+ 75
Summa utgiftsanslag i statsbudgeten	346 567

Förändring av anslagsbehållningar

För reservationsanslag kan utbetalningarna komma att avsevärt avvika från det anslagna beloppet. Detta registreras som en förändring av anslagsbehållningarna.

En minskning av anslagsbehållningarna är liktydigt med att *utnyttjandet* av reservationsmedel överstiger vad som *anvisats* i form av reservationsanslag för det aktuella budgetåret. Minskningen registreras därför som en ökad belastning på statsbudgetens utgiftssida. Omvänt gäller att en ökning av anslagsbehållningarna innebär att utbetalningarna blir lägre än de belopp som anvisats. Detta tas upp som en negativ post på utgiftssidan.

I det reviderade budgetförslaget räknar föredraganden med att anslagsbehållningarna skall minska med 1,5 miljarder kronor under budgetåret 1988/89.

Utskottet gör ingen annan bedömning än föredraganden.

Förändringar i dispositionen av rörliga krediter

Vissa affärsverk, myndigheter och bolag har enligt riksdagens beslut möjlighet att utnyttja rörliga krediter hos riksgäldskontoret. Förändringar i den utestående lånestocken, dvs. förändringar i nettoutlåningen, registreras på statsbudgeten i form av förändringar i dispositionen av rörliga krediter.

I det reviderade budgetförslaget beräknas utnyttjandet av rörliga krediter komma att öka med 0,5 miljarder kronor.

Utskottet gör ingen annan bedömning än föredraganden.

För att redan i statsbudgeten kunna redovisa en total budgetbelastning, som så nära som möjligt ansluter sig till det väntade utfallet, används en ospecificerad post kallad Beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto. På den förs sådana utgifter och inkomster upp, för vilka konkreta förslag ännu inte föreligger eller där beloppen inte exakt kan beräknas.

I det reviderade budgetförslaget föreslås att posten Beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto förs upp med 5 miljarder kronor för budgetåret 1988/89.

Utskottet gör ingen annan bedömning än föredraganden.

De samlade statsutgifterna

Sammanfattningsvis beräknar utskottet statsutgifterna för budgetåret 1988/89 på följande sätt (milj. kr.).

Statsutgifter 1988/89	Budgetförslag i prop. 150	Utskottet
Utgiftsanslag exkl. statsskuldräntor	292 520	292 567
Statsskuldräntor	53 000	54 000
Förändringar i anslagsbehållningar	1 500	1 500
Ändrad disposition av rörliga krediter	500	500
Beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto	5 000	5 000
Summa statsutgifter	352 520	353 567

Utskottet har i betänkande FiU 1987/88: 34 beräknat statsbudgetens inkomster under budgetåret 1988/89 till 347 092 milj. kr. Utskottet beräknar således budgetunderskottet för samma budgetår till 6 475 milj. kr.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen godkänner i proposition 1987/88: 150 bilaga 1 mom. 4 framlagd beräkning av Förändringar i anslagsbehållningarna för budgetåret 1988/89,
2. att riksdagen godkänner i proposition 1987/88: 150 bilaga 1 mom. 5 framlagd beräkning av Förändringar i dispositionen av rörliga krediter för budgetåret 1988/89,
3. att riksdagen godkänner i proposition 1987/88: 150 bilaga 1 mom. 6 framlagd beräkning av Beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto för budgetåret 1988/89.

Utskottet hemställer att ärendet avgörs efter endast en bordläggning.

På finansutskottets vägnar

Arne Gadd

Närvarande: Arne Gadd (s), Anne Wibble (fp), Roland Sundgren (s), Lars Tobisson (m), Christer Nilsson (s), Bo Södersten (s), Rune Rydén (m), Iris Mårtensson (s), Lisbet Calner (s), Lars De Geer (fp), Filip Fridolfsson (m), Arne Andersson i Gamleby (s), Gunnar Björk (c), Hans Petersson i Hallstahammar (vpk) och Rolf Kenneryd (c).

Specifikation av anslagsförändringar i förhållande till regeringens förslag för budgetåret 1988/89

1 000-tal kr.

Bet.nr	Prop. nr	Huvudtitel Anslag Anslagsform	Av regeringen föreslaget belopp	Av riksdagen beslutat belopp	Förändring Ökning (+) Minskning (-)
II. Justitiedepartementet					
JuU 22 Res. 1	100 bil. 4	F 1 Rättshjälpkostnader (f)	265 600	270 600	+ 5 000
Summa					+ 5 000
III. Utrikesdepartementet					
UU 29	—	C 2 Utvecklingssamarbete genom SIDA (res)	5 413 787	5 572 787	+ 159 000 ¹
UU 29	—	C 3 Andra biståndsprogram (res)	1 524 199	1 364 199	- 160 000 ¹
UU 29	—	C 4 Styrelsen för internationell utveckling (SIDA) (f)	211 868	212 868	+ 1 000 ¹
Summa					± 0
IV. Försvarsdepartementet					
FöU 11	100 bil. 6	F 16 Frivilliga försvarsorganisationer m. m. (f)	103 600	105 600	+ 2 000
FöU 11	100 bil. 6.	K 9 Vissa nämnder m. m. inom totalförsvaret (f)	8 040	8 340	+ 300
Summa					+ 2 300
VI. Kommunikationsdepartementet					
TU 19	50	D 7 Ersättning till statens järnvägar för utveckling av godstrafik (res)	260 000	230 000	- 30 000
Summa					- 30 000
VIII. Utbildningsdepartementet					
UbU 16	102	B 3 Stöd för utveckling av skolväsendet (res)	51 688	52 188	+ 500
UbU 16	102	B 19 Bidrag till driften av gymnasieskolor (f)	5 263 473	5 267 253	+ 3 780
UbU 17	100 bil. 10	B 21 Bidrag till driften av fristående skolor på gymnasial nivå (f)	92 835	95 878	+ 3 043
UbU 25	100 bil. 10	D 11 Utbildning för undervisningsyrken (res)	812 865	832 096	+ 19 231
SfU 20	100 bil. 10	E 8 Bidrag till vissa studiesociala ändamål (f)	97 578	97 441	- 137 ²
Rskr. 221	100 bil. 10	F 3 Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet, m. m. (res)	18 587	18 687	+ 100
KU 25	100 bil. 10	G 7 Stöd till dagspressen (f)	459 950	478 600	+ 18 650
KU 25	100 bil. 10	G 11 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation (res)	5 708	5 894	+ 186
KrU 16 p. 7	100 bil. 10	G 12 Litteraturstöd (res)	31 486	32 486	+ 1 000
KrU 16 p. 9	100 bil. 10	G 17 Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Förvaltningskostnader (f)	16 028	16 165	+ 137 ²
UbU 30 p. 3	95	I 2 Inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna, m. m. (res)	389 000	418 000	+ 29 000
Summa					+ 75 490

¹ Anslag omfördelade på utrikesutskottets initiativ för att anpassa anslagsnivåer till ett tidigare riksdagsbeslut om de biståndspolitiska ramarna (UU 1987/88: 20, rskr. 226).

² Medel motsvarande förvaltningskostnaderna för produktion av studielitteratur för rörelsehindrade högskolestuderande har av SfU och KrU överförts från anslaget E 8 till G 17.

Bet.nr	Prop. nr	Huvudtitel Anslag Anslagsform	Av regeringen föreslaget belopp	Av riksdagen beslutat belopp	Förändring Ökning (+) Minskning (-)
XI. Bostadsdepartementet					
BoU 20	100 bil. 13	B 7 Bostadsbidrag m. m. (f)	1 450 000	1 470 000	+ 20 000
Summa					+ 20 000
XII. Industridepartementet					
AU 13	100 bil. 14	C 4 Regionala utvecklingsinsatser m. m. (res)	688 000	690 000	+ 2 000
Summa					+ 2 000
XIV. Miljö- och energidepartementet					
JoU 23	85	B 9 Vård av hotade arter m. m. (res)	2 000	3 000	+ 1 000
Summa					+ 1 000
XV. Riksdagen och dess myndigheter					
FiU 14	100 bil. 17	B 4 Riksdagens revisorer och deras kansli (f)	8 737	8 242	- 495
Summa					- 495
XVI. Räntor på statsskulden, m. m.					
FiU 33	150	I Räntor på statsskulden, m. m. (f)	53 000 000	54 000 000	+1 000 000
Summa					+1 000 000
Summa förändringar på statsbudgeten exkl. statsskuldräntor					+ 75 295
inkl. statsskuldräntor					+1 075 295

